

WIJKACADEMIE

VERNIEUWING IN ACTIE

ADVIES OP HOOFDLIJNEN

OPDRACHT

ONTWERP 'DE WIJKACADEMIE'

De huidige uitdagingen in de wijken laten zien dat wijkontwikkeling ook in de toekomst gewenst zal blijven. Daarvoor zijn, naast een goede inhoud en wijze van werken, sterke schouders van sterke wijkontwikkelaars nodig. Mensen die verbanden leggen en mede regie voeren over sociale cohesie, leefbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit, volkshuisvesting. En die oog hebben voor kwaliteit, communicatie en financiën, die dienstbaar zijn aan de samenleving en tegelijk besluitvorming - en politieke processen beheersen. Veel organisaties die betrokken zijn bij de wijkvernieuwing ervaren een tekort aan collega's die in voldoende mate over deze vaardigheden beschikken.

Ook ontbreekt een plek waar professionals die werkzaam zijn in de wijkvernieuwing de complexe vraagstukken die zij tegenkomen in de wijken kunnen delen. En waar met elkaar en met de bewoners gezocht wordt naar oplossingen, uitstijgend boven de eigen wijk en de dagelijkse praktijk.

De gemeente Groningen wil daarom samen met maatschappelijke partners hiervoor een Wijkacademie opzetten. Dit voor een nieuwe generatie wijkontwikkelaars, afkomstig uit de regio, instellingen en

bewoners uit wijkinitiatieven. Waar talent geïnspireerd, gecoacht en ondersteund wordt. Deze academie geeft Gronings talent de gelegenheid zich sneller te ontwikkelen. Hierdoor krijgt de organisatiekracht voor de uitvoering van de wijkvernieuwing de benodigde impuls en wordt een platform georganiseerd waarbinnen gewerkt kan worden aan de lerende aanpak.

Wij kregen de vraag om een voorstel uit te werken hoe een dergelijke Wijkacademie vorm zou kunnen krijgen.

INTERVIEWS

Foto: Stella Dekker

INTERVIEWS

WAT VERTELT DE STAD?

We doken eerst dieper in de probleemanalyse: herkennen andere maatschappelijke organisaties de opgave die de gemeente Groningen aan ons meegeeft? En we zijn op zoek gegaan naar ervaringen in andere steden om relevante voorbeelden te betrekken bij de uitwerking van ons advies.

We organiseerden een ronde van twintig gesprekken met mogelijke deelnemers en samenwerkingspartners van de Wijkacademie. We vroegen hen naar de knelpunten die zij ervaren in de wijkontwikkeling en welke toegevoegde waarde een Wijkacademie biedt. In de interviews spraken we ook over mogelijke thema's, deelnemers, organisatievorm en uitstraling.

Rechts vindt u het totale overzicht van onze gesprekspartners. Een korte samenvatting op hoofdlijnen van de interviews volgt hierna, met tot slot een aantal conclusies. We spraken de geïnterviewden over hun persoonlijke opvattingen met in het achterhoofd het belang en rol van de organisatie waar zij aan verbonden zijn.

Organisatie	Wie
Politie	Harm Bos, Frank Smilda
De Wijk de Wereld	Karin Noeken
Gemeente Groningen	Peter Wijnsma, Nienke Alkema, Frank van Erkel
Hanzehogeschool Groningen	Remo Mombarg
Team 050	Lisette Sloot
Min. Binnenlandse Zaken	Andy Clijnk
Gemeente Amsterdam, HbvA	Jurgen Hoogendoorn
WIJ Groningen	Geth Kuin
Pakhuis de Zwijger	Egbert Fransen, Charley Fiedeldij Dop, Peter Both
Openbaar Onderwijs Groningen	Akkelys Lukkes
Corporaties	Bas Krajenbrink, Elles Dost
UMCG	Erik Buskens
Forum Groningen	Daphne de Bruijn
Stadmakers	Titia Struiving, Arno de Vries, Parisa Amin
Lentis	Robert Mulder, Charlotte Wunderink
Dorpsbouwmeester	Dianne Maas
Stadsbouwmeester	Nathalie de Vries

INTERVIEWS

DE WIJKACADEMIE VOLGENS...

... **Gemeente Groningen**

Gebiedsgericht werken

De Wijkacademie moet een plek zijn waar professionals, voornamelijk vanuit het gemeentelijk apparaat, elkaar ontmoeten in de wijk in plaats van achter het bureau. Door ambtenaren praktijkgericht op te leiden kan er van binnenuit verandering ontstaan. Naast kennis, is er binnen de Wijkacademie ruimte om samen te werken aan vraagstukken aan de buitenkant van de organisatie, in de praktijk.

Regio Deal Groningen Noord

De Wijkacademie draagt bij aan de omvorming van projectmatige wijkvernieuwing naar langjarige gebiedsontwikkeling. Daarvoor is niet alleen de gemeente aan zet. De Wijkacademie moet een pleister- en ontwikkelplaats zijn voor iedereen. Zet in op denk, doe en debatprogramma's. Met als doel het ontwikkelen van publiek ondernemerschap. Niet bureaucratisch, maar kansengericht. De academie kan georganiseerd worden als een T: een brede ontmoetingsfunctie als basis, voor het op gang helpen van de dialoog tussen partners. Hiermee activeer je lerend vermogen. En

met specials ga je de diepte in. Daar zet je mensen in die daar nodig zijn om die omslag te kunnen maken. De Wijkacademie moet een sterk merk neerzetten en van daaruit verder werken. Niet vrijblijvend, en niet traditioneel.

... **Team 050**

De Wijkacademie moet een aantrekkelijke en inspirerende broedplaats zijn voor de nieuwe generatie die aan de slag gaat met wijkvernieuwing. Ondernemend van karakter. Hier kunnen mensen van verschillende disciplines en achtergronden op een laagdrempelige manier elkaar ontmoeten, variërend van ambtenaren tot ondernemers en van bewoners tot academici. Het karakter van de Wijkacademie mag best ruig en rebellerend zijn om zo verandering te creëren. Het symbolische Greenpeace bootje die de olietanker laat keren. Denk goed na over de vorm en plek, die zijn belangrijk voor de aantrekkingskracht.

INTERVIEWS

DE WIJKACADEMIE VOLGENS...

... Politie

De politie is nu al erg verbonden in de wijk. Trots op de stad. Groningen heeft een rijke historie, een prachtige architectuur en mooie wijken. Politie vindt zich een logische participant in de Wijkacademie. Heeft veel te vertellen over haar werkwijze in de wijken en de vernieuwing die zij daarin nu door maken. Het netwerk is nu al goed, maar over de domeinen heen elkaar weten te vinden is nog beter. Politie merkt dat er best vaak onbekendheid is bij samenwerkende instanties over de gedetailleerde kennis op casusniveau die er bij de politie is. Er moet meer focus komen op onderwerpen als de armeren in de stad, eenzame jongeren, verscheidenheid aan samenlevende doelgroepen en culturen.

... UMCG

Veel ambitie en wetenschappelijke kennis bij UMCG en Aletta Jacobs om te participeren in de Wijkacademie. Ontmoeting tussen wetenschappers, wijkbewoners en stadmakers is erg welkom en nodig. De mensen moeten aan het woord komen, wat verwachten zij in een wijk. Wijkacademie als publieke plek. Vanuit leerstoel meerdere promovendi die kunnen aanschuiven, deelonderzoek

doen, doceren. Partners: iedereen, van onderwijsinstellingen, sociale dienst, WIJ-teams, GGD, huisartsen, bewoners. Focus voor UMCG op healthy ageing in de wijk. Een platform bieden voor jonge mensen en hen onderwijskansen bieden. De Wijkacademie mag ook zelfstandig een kritische houding nemen richting het huidige kader, dus niet alleen maar faciliteren.

... Openbaar Onderwijs Groningen

De Wijkacademie zou een ontmoetings-, maar vooral leerplek moeten zijn voor de samenleving, waar we bijdragen aan kansengelijkheid. Een leven lang leren draagt daar aan bij. Leeraanbod zou toegankelijk moeten worden gemaakt voor kwetsbare stadgers met afstand tot de arbeidsmarkt. Gebruik de kennis uit de buurt zelf om over de buurt beleid te maken. Door elkaar en verschillende culturen te leren kennen en te waarderen, om wie je bent en wat je kunt, werken we ook aan kansengelijkheid. Begin vooral klein met de Wijkacademie, en gebruik de kracht van jonge mensen. Bewoners gaan mee doen op het moment dat je concreet perspectief kunt bieden.

INTERVIEWS

DE WIJKACADEMIE VOLGENS...

... **Woningcorporatie Patrimonium**

Een Wijkacademie moet praktisch en no nonsense aan de slag. Vooral of alleen voor de taaie vraagstukken waar je meerdere disciplines voor nodig hebt. Het kan ook helpen in meer kennis en daarmee inlevingsvermogen over de werkwijze van andere organisaties. Het verbinden van werelden, want vertrouwen is belangrijk voor een goede leeromgeving. En daardoor ga je meters maken en komt het in de wijken in beweging. Wat nog ontbreekt in de Groninger wijkvernieuwing zijn goede structuren om onze visies gezamenlijk tot uitvoering te brengen. Wijkontwikkelaars binnen de corporaties zijn er (bijna) niet meer. Inhoud is versnipperd binnen de corporaties, en daardoor is regie voeren op de wijkontwikkeling lastig.

... **Woningcorporatie Lefier**

We werken veel in onderling gescheiden werelden aan de wijken en we creëren daardoor geen meerwaarde ten opzichte van elkaar. De Wijkacademie kan op tactisch en operationeel niveau partners bij elkaar brengen en verbinden: daar zit absoluut meerwaarde. Hoe organiseren we de wijkontwikkeling met elkaar? De samenhang tussen acties en projecten, het beter laten renderen van

geldstromen. Op strategisch niveau moeten we dat bestuurlijk zelf doen, dat vraagt leiderschap. Proactief en preventief zijn belangrijke kernwaarden voor een vehikel. De naam Wijkacademie klinkt beperkend, denk eerder aan de 'wijkcentrale'. Een eigen identiteit is nodig voor de profilering en beeldvorming. Maak het niet te groot en start klein door corporaties en gemeenten te verbinden, begin! En vooral doen, doen, doen.

... **Hanzehogeschool Groningen**

Waar vinden we elkaar nu in het gesprek over de stad en de wijken? Het is heel vaak fragmentarisch, en ook lastig om vanuit onze eigen instituten los te komen. Vanuit thema's lerend aan de slag: dan lukt het wel. Geef het aanbod vanuit de Wijkacademie zo vorm dat je tegelijkertijd handelend, onderzoekend en reflectief bezig bent. Een circulaire broedplaats van talent, die zich voortdurend vernieuwd. We zoeken naar innovatieaanjagers die er niet alleen zitten voor het eigen belang, en die stem geven aan de mensen die er wonen. Begeleiders van een veranderproces, samen mét de betrokkenen. Uitdaging voor de Wijkacademie wordt om niet alleen het probleem op te halen, maar ook de oplossing en de evaluatie, zodat er lerend vermogen ontstaat.

INTERVIEWS

DE WIJKACADEMIE VOLGENS...

... De Wijk de Wereld

Door anderen te ontmoeten die niet gelijkgestemd zijn, kom je op andere ideeën en gedachten. De culturele wereld kan daarin een rol spelen binnen de wijkontwikkeling. Dit door verschillende groepen en culturen met elkaar in contact te brengen en te helpen taal en plekken te overbruggen. De Wijkacademie zou van de stad moeten zijn, toegankelijk voor iedereen die zin heeft, liefst op de plekken in de wijk zelf. In het aanbod kunnen theater en creatieve werkvormen voor nieuwe samenwerkingsvormen zorgen. En met social design in de wijken zelf. Diversiteit moet verankerd raken in de wijkaanpak, te beginnen met de Wijkacademie zelf.

... WIJ Groningen

De Wijkacademie moet de kloof tussen de systeemwereld van de ambtenaren en wijkwerkers en de leefwereld van de wijk overbruggen. Nu wordt verandering vaak tegengehouden door regels of verkokerde geldstromen, het 'kan niet'. De Wijkacademie zou vrij moeten werken en aan de slag gaan vanuit een andere insteek: verbindingen leggen, elkaar leren kennen en uitproberen, en accepteren dat er af en toe iets mis gaat. Zonder vertrouwen kan er geen verandering plaatsvinden. Ook zien we dat kennis verdwijnt over het oude vak van samenlevingsopbouw: hoe

stimuleer je noaberschap? En kennis over de ketensamenwerking in de wijken. Over beide thema's zou iedereen die in de wijkontwikkeling werkt kennis moeten hebben. Regel mandaat voor wat je bedenkt in de Wijkacademie. Dan kan je echt verandering tweebrengen, want in de praktijk moet het gebeuren. En als je dingen realiseert, ontstaat er schwing en het gevoel 'daar wil je bij zijn'.

... Forum Groningen

Het Forum wil en kan samenwerkingspartner voor de Wijkacademie zijn. Dit kan op het gebied van programmeren, maar ook door gebruik van de locaties en het bieden van een podium voor debat en gesprek. Zowel in de binnenstad als in de wijkbibliotheken. Voor de Wijkacademie is laagdrempeligheid belangrijk. Hoe zorg je dat je niet alleen professionals trekt, maar ook de groep bereikt die niet snel komt? Dat betekent in ieder geval naar de mensen toe gaan. De wijkfilialen van de bibliotheek zijn daarvoor mogelijk een goede ontmoetingsplek in de wijken. De Wijkacademie moet zoeken naar een gesprek waarmee je beweging op gang brengt en werelden met elkaar verbindt.

INTERVIEWS

DE WIJKACADEMIE VOLGENS...

... Gemeente Amsterdam

Leren doe je het beste op de plekken zelf, met het vraagstuk op tafel. Organiseer het ín de wijken, want dan verbinden bewoners zich ook aan de Wijkacademie. Zoek de energie op, en trek vooral mensen aan die in andere werelden kunnen denken. Want overtuigen helpt niet, voorleven en meemaken wel. Begin klein en creëer een sfeer van 'positieve besmettelijkheid': daar wil je bij zijn! Het mag licht oncomfortabel: onbekendheid die nieuwsgierigheid opwekt. En bedenk dat je op hardnekkige problemen geen lineair antwoord krijgt. Maatschappelijke problemen zijn complex en vaak onoplosbaar. Hooguit lever je een bijdrage, en bied je een handelingsperspectief. En daarmee realiseer je publieke waarde.

... Ministerie van BZK

De wijkaanpak is meer dan gebiedsgericht werken. Het is het verbinden van opgaven en partners, en vooral werken aan de mindset om met elkaar elkaars opdracht uit te voeren. Hoe werkt die samenwerking en wat weerhoudt ons ervan? De Wijkacademie zou mooi aan kunnen sluiten op het recent tot stand gekomen landelijke kennis- en leernetwerk. Het vult een lacune voor het lerend vermogen op wijk- en stadsniveau. Zet vooral ook in op verschillende manieren van leren. En draag de trots en kennis uit, want Groningen loopt voorop.

... Bewonerscoöperatie GoeieBuurt

De Wijkacademie moet wijkdemocratie terugbrengen en mensen zeggenschap geven over hun eigen leefomgeving. Hiervoor is geld en mandaat nodig. De Wijkacademie mag het karakter van een Gideonsbende hebben, want de focus moet liggen op het doen en niet meer op enkel gesprek. Het vertrouwen in de overheid is weg, maar dat kan worden hersteld als er zichtbare verandering plaatsvindt door samen te doen, leren en ontwikkelen. Democratisering van de wijkaanpak is ons hoofdthema.

.... Co-Creatie Paddepoel

De Wijkacademie kan bestaan uit één centrale plek met dependances door de stad. Op de centrale locatie kunnen deelnemers van de Wijkacademie elkaar ontmoeten. Persoonlijke professionele ontwikkeling moet hierin centraal staan, samen met veiligheid en gelijkwaardigheid. Niet alleen professionals, juist ook actieve bewoners moeten onderdeel zijn van de Wijkacademie. Focus op de inhoud, niet op de vorm. De uitstraling moet neutraal zijn om het samenwerken te bevorderen. De inhoud en methodiek van de Wijkacademie zijn revolutionair. Het doel moet zijn om samen hardnekkige vraagstukken op te lossen. Met oog voor de mensen, het bouwen aan vertrouwen en verbinding.

INTERVIEWS

DE WIJKACADEMIE VOLGENS...

... Pakhuis de Zwijger

Het model van het Pakhuis kan inspiratie zijn voor de Wijkacademie. De Zwijger is een praathuis, bewust toegankelijk voor iedereen: zonder drempel, zonder financiële bijdrage. Door elkaar te ontmoeten en samen te praten over brede inhoudelijke maatschappelijke vraagstukken, ontstaan nieuwe samenwerkingen en daarmee mogelijk nieuwe oplossingen. Dit kan alleen met alle stakeholders als je tot een duurzame oplossing wilt komen. Doel is wel dat het tot actie leidt in de (ontwikkel)wijken. Begin klein, en organiseer en programmeer ook in de wijken. Vanuit een plek, want van daaruit ontstaat vanzelf gesprek. En programmeer om beweging op gang te krijgen.

... Lentis

De Wijkacademie is een plek waar een mix van professionals en bewoners elkaar structureel kunnen ontmoeten en samenwerken. Incidentele overlegplatforms zijn er voldoende. Belangrijk is dat de focus ligt op het doen en de Wijkacademie verder gaat dan enkel gesprek. Daarnaast kan de Wijkacademie bijdragen in de verbinding tussen partners die nodig zijn om een sterk, sociaal weefsel te bouwen in de wijken rondom kwetsbare personen. De kennis en

kunde die daarvoor nodig is, zou een plek kunnen krijgen in de Wijkacademie. Belangrijkste doelen van de Wijkacademie zijn sociale cohesie en het oplossen van hardnekkige, sociale problematiek in de wijk.

... Dorpsbouwmeester

De Wijkacademie is een plek met een vernieuwend overkoepelend karakter, waarin multidisciplinaire samenwerking centraal staat. De Wijkacademie moet niet alleen de stad bedienen, maar ook de dorpen er om heen. De inhoudelijke vraagstukken zijn wellicht anders, zeker qua schaal, maar de werkwijzen en methoden zijn gelijk. Daarnaast moet de Wijkacademie verbinden, versterken en een warm netwerk creëren tussen de stad, de wijk en de aangrenzende dorpen.

... Stadsbouwmeester

Interview vindt plaats op 12 mei.

INTERVIEWS

WAAR ZIJN WE HET OVER EENS?

Samen nadenken over aanpak van de stad ('tussen koers en uitvoering')

- Samen nadenken: ja, op wijk/tactisch niveau
- Iedereen zoekt ontmoeting over sectoren heen

Vernieuwing in het aanbod van de wijkaanpak

- Ja! Systemische 'pijn': hoe organiseren we dingen slimmer/beter/doorbreken we de 'wicked problems' uit de wijken?
- Vraagstukken die geagendeerd moeten worden zijn niet sectoraal, vaak hardnekkig, liefst wijkoverstijgend

Persoonlijke ontwikkeling nieuwe generatie wijkontwikkelaars

- Kaderprobleem = gemeentelijk probleem, word ook herkend (meermaals

verwezen naar 'het Zuiderdiep')

- Wel behoefte aan vaardigheden van de nieuwe wijkprofessional

Grootste behoefte zit in het sociale domein

- Fysiek domein heeft een organisatieprobleem, zoekt naar nieuw talent om leiding te geven aan wijkontwikkeling
- Sociaal domein is naast organisatie, ook op zoek naar inhoudelijk nieuwe oplossingen, worstelt meer met hardnekkige problemen

OVER DE WIJKACADEMIE

MISSIE

De Wijkacademie

De Wijkacademie is dé broedplaats waar stadmakers, wetenschappers, beleidsmakers samen met wijkwerkers en bewoners aan de slag zijn met wijkontwikkeling. Een creatief, onafhankelijk podium. Vaak te vinden in de wijken, soms midden op de Grote Markt. Toegankelijk voor iedereen die de Groningse wijken een warm hart toedraagt en die bereid is samen met anderen te werken en ontwikkelen. Een publieke plek voor ontmoeting, waar kennismaken hand in hand gaat met leren en doen.

Missie

De Wijkacademie werkt door programma's en actiegericht aanbod vanuit de wijken aan een betere leefomgeving voor de Groninger. Dit door oplossingen te zoeken voor grote, complexe maatschappelijke vraagstukken die knellen binnen de wijkvernieuwing en wijkontwikkeling. Hiermee bouwen we aan een Groningse gemeenschap die de denk-, innovatie- en veerkracht heeft om de komende tien jaar te bouwen aan de wijken van de toekomst.

VISIE

Trots en nuchter

Wij en onze deelnemers zijn verbonden aan Groningen. En trots op onze stad! We zien de kracht van onze inwoners, de energie van onze partners, de kansen van onze wijken. En we zijn bevlogen om bij te dragen aan die mooiere stad van morgen. Als noorderlingen weten we dat trots alleen niet zorgt voor vooruitgang. Daarvoor zijn we nuchter genoeg. We werken daarom met een open vizier. Reacties en andere ideeën die bijdragen zijn welkom. Ook al zijn we trots, we durven kritisch naar onszelf en onze omgeving te kijken.

Langjarig

We zijn geen eenmalig project, maar kijken tien jaar vooruit. We zien een nieuwe periode van intensieve wijkvernieuwing en wijkontwikkeling in Groningen die net is gestart. Wij sluiten daarop aan. Door ons stap voor stap te ontwikkelen, leggen we een stevig fundament bij de start van nu.

Uitdagend met statuur

We bieden een plek in Groningen waar wijkontwikkeling positie krijgt. Een podium waar verhalen inspireren en experimenten tot de verbeelding spreken. De combinatie van inhoud en vorm is uitdagend, voelbaar en niet misbaar. We werken veel in en vanuit de wijken, maar af en toe pakken we het podium middenin de stad en laten we zien wat er gebeurt in de wijken.

Gelijkwaardig

Alle deelnemers aan de Wijkacademie zijn gelijkwaardig. Of ze betaald deelnemen, vrijwillig meedoen, het eens zijn of radicaal andere opvattingen hebben. We werken vanuit respect voor elkaars perspectief en nodigen uit tot dialoog. Ons aanbod is kwalitatief maar laagdrempelig, zodat iedereen die een bijdrage wil leveren aan de wijkontwikkeling mee kan doen.

Onafhankelijk

Ondanks het feit dat de gemeente, maar ook kennisinstellingen, bedrijven, ondernemers, burgerinitiatieven en maatschappelijke organisaties zich aan ons kunnen verbinden, nemen we een onafhankelijke positie van hen in. Alleen zo kunnen wij vrijuit denken, doen, verbinden, doceren en prikkelen. Dit geldt ook voor onze deelnemers. Het gaat er niet om waar je van bent, maar wie je bent.

Stad en soms dorp

Alle wijken van de stad Groningen zijn het domein van de Wijkacademie. We werken aan wijkvernieuwing én aan wijkontwikkeling. De nadruk ligt op de wijk, en waar vraagstukken overlappen nemen we de dorpen van de gemeente Groningen mee.

VISIE

Vanuit de wijken

De wereld wordt steeds complexer. Klimaatverandering, betaalbaarheid van wonen, een ongedeelde stad: het zijn ingewikkelde vragen die op stedelijke of landelijke schaal zelfs onoplosbaar lijken. Daarom kiezen wij voor de schaal van de wijk. Daar kennen we de mensen en het netwerk. En in de wijken voelen we de urgentie, waardoor de bevoegenheid om tot oplossingen te komen groot is en de samenwerking makkelijker lukt. Hierdoor ontwikkelen we nieuwe ideeën die ons een stapje dichterbij een oplossing brengen.

Domein overstijgend

Vraagstukken waar wij ons over buigen zijn niet op te lossen binnen één domein. Door één partner. Met één interventie. De problemen waar wij mee aan de slag gaan zijn per definitie domein overstijgend en complex. Daar biedt de Wijkacademie toegevoegde waarde. Door mensen uit verschillende disciplines en uit verschillende werelden samen te brengen. In leren, doen en ontmoeten. De gezamenlijke benadering zorgt voor een nieuwe blik en oplossingen die sectoraal niet bedacht of toegepast waren.

Actiegericht

We geloven niet in dialoog alleen, maar zijn altijd op zoek naar een versnelling van idee naar actie in een leeromgeving waar resultaten worden gedeeld. Onze academie is meer dan een plek voor leren en denken. We programmeren actiegericht en gaan aan de slag in de wijken. Uitproberen, leren, aanpassen en opnieuw doen. Wij geloven dat we hiermee de meeste maatschappelijke impact genereren.

VORM

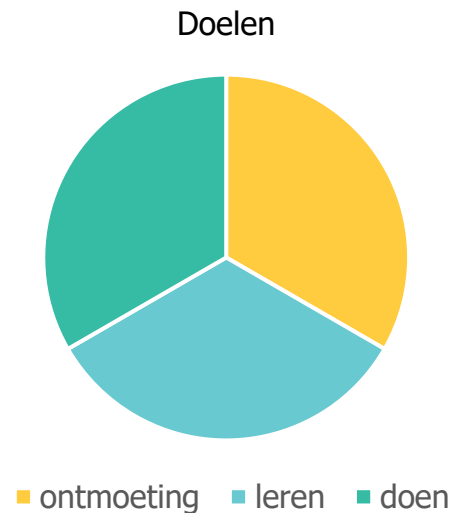
De vorm van de Wijkacademie varieert afhankelijk van de doelen die we willen bereiken, de deelnemers die deel (kunnen) nemen en de ambitie waar we naartoe werken.

DOELEN

ONTMOETEN, LEREN, DOEN

Uit de interviews kwamen drie doelen naar voren:

- Ontmoeten. Er is voldoende ontmoeting binnen het eigen vak, of binnen de eigen wijk. Behoeftte is om mensen en vakgenoten buiten de eigen discipline of uit andere wijken, dorpen of steden te ontmoeten. Om te inspireren, te leren, maar vooral om een nieuwe gemeenschap rondom wijkontwikkeling te organiseren. Een gemeenschap die samen nadenkt over en werkt aan de wijken, op stedelijk niveau.
- Leren. Samen werken in en aan de wijken vraagt om meer inhoudelijke kennis. Over nieuwe thema's als ondermijning, energietransitie en democratisering in de wijken, maar ook om het opfrissen van het thema wijkvernieuwing. En het vraagt om investeren in vaardigheden, variërend van persoonlijk leiderschap tot het leren spreken en begrijpen van elkaars taal en leefwereld.
- Doen. De meeste energie zit hier: in uitproberen en daarvan leren. Aan de slag met maatschappelijke, op het oog onoplosbare problemen. Samen vanuit verschillende blikvelden aan de slag: bewoners, stadmakers, wijkwerkers, ambtenaren. In de wijk, met elkaar, op een creatieve manier.

DEELNEMERS

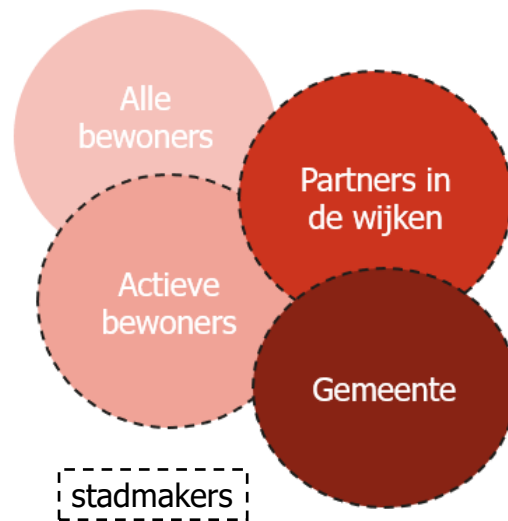
VIER DOELGROEPEN

Als we terugkijken op de interviews, spraken we vaak over vier doelgroepen die kunnen deelnemen aan de Wijkacademie:

1. De gemeente. De inbrenger van het vraagstuk, en de partij die de bemensing met de juiste kennis en vaardigheden het meeste voelt knellen om goed vorm te geven aan wijkontwikkeling.
2. De partners in de wijken. Van voor de hand liggende partners, zoals de woningcorporaties en de WIJ-organisatie, tot wat meer indirecte partners als theatermakers of kennisinstellingen. Zij zijn soms deelnemer, soms ook vraagstukhouder of kennispartner.
3. De actieve bewoners. Dit zijn de bewoners die nu al initiatiefnemers zijn van maatschappelijke projecten in de wijk, verbindingen leggen met andere bewoners of het (ambtelijk) apparaat of trekker zijn van experimenten.
4. Alle bewoners van de wijken. Daarin maken we geen onderscheid of zij een actieve rol hebben of willen in de wijk. Wonen in de wijk is voldoende.

In de eerste drie doelgroepen zit een overkoepelende doelgroep die vaak wordt aangehaald als 'stadmakers'. Deze stadmakers kunnen bewoners zijn, maar ook werkzaam zijn binnen organisaties. Het zijn de mensen met een open vizier, actieve houding en wens om bij te dragen aan een mooie, leefbare buurt. Zij zetten hiervoor maatschappelijke initiatieven op of werken samen, op een gelijkwaardige manier, aan projecten vaak ingegeven door een natuurlijke drive (bron: Stadmakers Forum).

Deelnemers

VORM

PRINCIPES EINDBEELD

Voor de opzet van de Wijkacademie gebruikten wij de volgende ontwerpprincipes:

- De Wijkacademie werkt aan ontmoeten, leren én doen. In de beginperiode ligt de nadruk op doen, want daar zit de meeste energie en de meeste toegevoegde waarde voor de stad.
 - Aan de Wijkacademie kan in principe iedereen meedoen. Wel differentiëren we. Sommige onderdelen zijn op uitnodiging, op andere momenten kan iedereen aansluiten. We richten ons in het begin op de stadmakers van de stad.
 - Alles wat we doen, past binnen de missie en visie van de Wijkacademie: trots, uitdagend, gelijkwaardig, langjarig, vanuit de wijken, domein overstijgend, actiegericht en onafhankelijk.
 - We beginnen klein, en laten het groeien. En de vorm is niet in beton gegoten. Ook de vorm van de Wijkacademie is onderdeel van samen ontwikkelen en leren. We gaan door met wat werkt, we stoppen met wat mislukt.
- Alles wat we doen, organiseren we zo concreet mogelijk. Vanuit de praktijk, en dicht op de wijken. Maar wel met voldoende afstand zodat we nieuwe perspectieven zien en buiten de bestaande systeemwereld kunnen denken.
 - De Wijkacademie is niet vrijblijvend. Deelname verplicht je tot inzet. Inzet zorgt voor maatschappelijke waarde.
 - Alle wijken doen mee aan de Wijkacademie. Het accent ligt bij de start op de wijkvernieuwingswijken.

VORM

EINDBEELD

Ontmoeten

- Focus in dit model ligt op ontmoeten, stedelijk georganiseerd
- Brede inhoudelijke programmering zorgt voor nieuwe verbindingen en oplossingen
- Programmeren op impact voor de bewoners van de wijken

Leren

- Open inschrijvingsmogelijkheid met breed aanbod voor de stad(jer), georganiseerd in de wijken
- Aanvullend aanbod waar ingezoomd kan worden op specifieke vraagstukken of vaardigheden voor stadmakers
- Aanbod is modulair
- Aanbod wordt zoveel mogelijk actiegericht en in de wijken geprogrammeerd

Doen

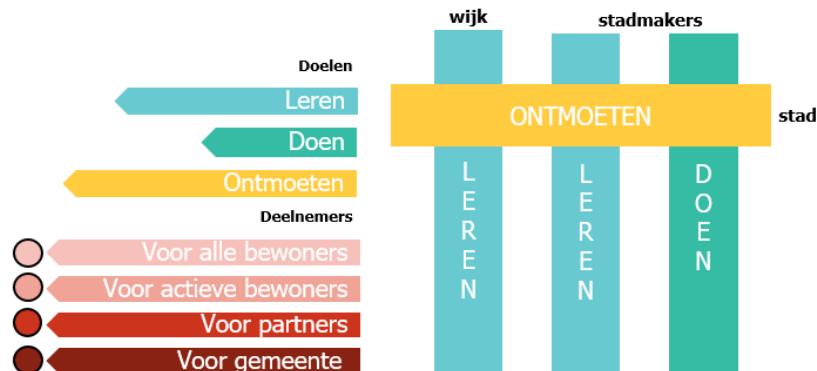
- Nieuwe oplossingen worden toegepast op casuïstiek uit de wijken
- Aanbod wordt zoveel mogelijk actiegericht en in de wijken geprogrammeerd

Deelnemers

- Alle vier de doelgroepen worden bediend
- Deelname is een mix van op uitnodiging en open inschrijving
- Voor het verdiepend aanbod kunnen op onderdelen specifieke eisen worden gesteld voor deelname

Inspiratie

Pakhuis de Zwijger en New Metropolis, Amsterdam

HET BEGIN(T)

**We werken toe naar een
eindbeeld. Daar groeien we
naartoe. We beginnen klein en
proberen uit wat werkt.**

DOEN

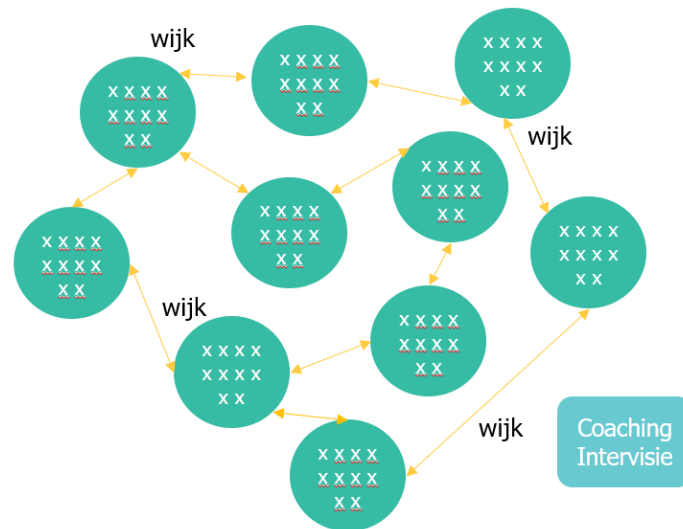
CONCEPTPROGRAMMA 2021-2022

We willen in de Wijkacademie niet alleen in klaslokalen zitten, maar vooral ook doen, experimenteren en daarvan leren. In de wijken, met bewoners en partners. We starten in het eerste jaar van de Wijkacademie met 'de 100 van Groningen'.

De 100 van Groningen

We gaan aan de slag met 'onoplosbare' maatschappelijke problemen en opgaven uit de wijken door uitproberen, leren, veranderen en toepassen (prototyping). Dit doen we door teams samen te stellen uit verschillende disciplines/wijken, allemaal met profiel stadmaker. Gelijktijdig bouwen we hiermee aan een nieuwe horizontale gemeenschap van wijkontwikkelaars.

- Max. 100 mensen, alleen op uitnodiging
- Teams houden gedurende 1 jaar vaste samenstelling
- Niet te klein voor succesvolle uitwisseling (min. 5), niet te groot zodat het niet vrijblijvend wordt (max. 10)
- Ondersteuning door coaching en intervisie.
- Eventuele inhoudelijke modules gericht op training vaardigheden en onderlinge kennisuitwisseling teams

LEREN

CONCEPTPROGRAMMA 2021-2022

In het eerste jaar ontwikkelen we ook aanbod om vaardigheden of kennis te verbeteren. Van inhoudelijke modules over wijkontwikkeling tot aan persoonlijke ontwikkeling, leiding geven aan wijkvernieuwing, etc. We combineren inhoud met ontmoeting en opnieuw ook met doen en ervaren.

Leergang integrale wijkontwikkeling

- Elke maand een module, geeft inzicht in de aspecten van het vak wijkontwikkeling.
- Deze leergang is voor stadmakers, op uitnodiging. Max. 2 groepen van 15 deelnemers.
- Deelnemers aan de leergang wijkontwikkeling worden gekoppeld aan een buddy: iemand die meer of andere (werk)ervaring heeft.
- Modules zijn soms klassikaal, maar meestal in de wijken, op de fiets of wandelend door de buurt. Leren is ook zien en ervaren.

Trainingen met open inschrijving

- Trainingen gericht op urgente, multidisciplinaire thema's binnen de wijkontwikkeling. De trainingen gebruiken opgaven uit de wijken.
- We organiseren in het eerste jaar minimaal 3 trainingen, waaronder:
 - Een trainingsprogramma ondermijning voor wijkprofessionals
 - Een trainingsprogramma multidisciplinaire teams stratenaanpak

Leergang integrale wijkontwikkeling

Training ondermijning voor
wijkprofessionals

Training
stratenaanpak

...

...

...

ONTMOETEN

CONCEPTPROGRAMMA 2021-2022

We bouwen met de Wijkacademie aan een gemeenschap die samen de schouders onder de wijkontwikkeling en wijkvernieuwing zet. Daarvoor moeten we elkaar ontmoeten. Dat doen we natuurlijk door samen te leren en te doen, maar kan ook door debat, kennissessies of excursies.

Stadsdebat

De organisatie van een stadsdebat i.s.m. het Groninger Forum. Eén keer per kwartaal benutten we Talk of the Town (de vrijdagmiddag talkshow) voor een stedelijk gesprek over wijkontwikkeling. Gratis toegankelijk.

Themabijeenkomsten

In aanvulling op de teams die aan de wijken aan de slag zijn (de '100 van Groningen') organiseren we themabijeenkomsten over de maatschappelijke vraagstukken waar deze teams aan werken. Als verdieping, ter inspiratie en agenderend. Dit doen we met verschillende en regelmatig wisselende samenwerkingspartners. Gratis toegankelijk.

Excursies

Twee keer gaan we op pad: in binnen- of buitenland, daar waar de meeste inspiratie ons brengt. Deelnemers betalen zelf de reis- en deelnamekosten.

PRAKTISCH

ORGANISATIE

Personeel

De Wijkacademie begint klein, onafhankelijk maar wel direct met statuur. We werven een directeur. Een bevlogen, charismatische noorderling die van de Wijkacademie een langjarig succes maakt. Met een groot netwerk in de stad Groningen en kennis van het vak wijkontwikkeling. Daarnaast werven we een programmamaker, een ondersteuner en een marketingspecialist. Dit team zet de basis van de Wijkacademie op poten.

Raad van inspiratie

De Wijkacademie heeft geen stuurgroep, maar een raad van inspiratie. We vragen inspirerende doeners, denkers en durfals die hun strepen verdiend hebben in de samenleving: niet op leeftijd, maar op maatschappelijke waarde. Zij hebben een link met Groningen of met wijkontwikkeling. We streven niet naar afvaardiging, wel naar diversiteit.

Plek

De Wijkacademie werkt op de plek waar het gebeurt. Meestal in de wijken, soms in de binnenstad. Afhankelijk van het doel kiezen we locatie. De Wijkacademie maakt in het eerste jaar gebruik van bestaande locaties, zoals het Forum Groningen, het wijkbedrijf in Selwerd of EM2 op het Suikerterrein. Het liefst zoeken we plekken met een ruig randje, op een onverwachte plek of met een interessante vorm.

Zodat ook de locatie prikkelt en bijdraagt aan de verbeelding. We treffen elkaar live en online. Een digitale omgeving verbindt de deelnemers en biedt een publiek toegankelijke inspiratiebron.

Samenwerking

Naast de Wijkacademie bestaan andere initiatieven, netwerken en organisaties die soms gedeeltelijk dezelfde doelstelling hebben. Of in werkwijze heel goed passen bij de Wijkacademie. Logische samenwerkingen zoeken we op, met bijvoorbeeld Forum Groningen, Platform Gras en Let's Gro. En verder beginnen we los en kijken we naar wat werkt. Pas als de Wijkacademie stevig staat, gaan we ons verbinden aan andere initiatieven.

Marketing

De Wijkacademie is een platform om samen te leren, ontmoeten en doen. We willen de kennis die we opdoen delen: met andere wijken, binnen en buiten Groningen. Bijvangst daarbij is dat we de wijkontwikkeling en Groningen op de kaart zetten. We ontwikkelen daarvoor een Groninger artikelenreeks over wijkontwikkeling, opvattingen en leerervaringen. En regelmatig zoeken we de publiciteit, in de stijl van de Wijkacademie: door te doen en te delen, in wandelingen, met maaltijden of op excursie.

BEGROTING

Partners

De eerste twee jaar is de Wijkacademie gefinancierd door de Regio Deal Groningen Noord. Om langjarig aanbod te kunnen ontwikkelen, is het noodzakelijk dat de Wijkacademie partners aan zich gaat binden die bijdragen: in uren (minimaal 200 uur) of financieel (20-50k per jaar). Het binden van deze partners is onderdeel van de opdracht van de directeur van de Wijkacademie. Of het ontwikkelen van een ander toekomstbestendig financieringsmodel.

Deelnemers

Iedereen die zich betrokken voelt bij de wijkontwikkeling in Groningen kan deelnemen. Deelname is niet vrijblijvend. Daarom vragen we inschrijfgeld of inzet in uren voor de onderdelen leren en doen. De ontmoetingsfunctie van de Wijkacademie is gratis, op deelname aan excursies na.

	2021	2022	2023	2024
Uitwerking academie (huisstijl, aanbod, etc.)	40.000			
Directeur	50.000	100.000	100.000	100.000
Programmamakers	80.000	80.000	160.000	160.000
Ondersteuning/ secretariaat	30.000	30.000	60.000	60.000
Marketing	40.000	40.000	40.000	40.000
Huur locaties, inhuur experts, coaches, materialen, catering, etc.	75.000	75.000	100.000	100.000
Totaal	315.000	325.000	460.000	460.000

PROJECTNAAM

Wijkacademie Groningen

OPDRACHTGEVER

Gemeente Groningen

PROJECTTEAM

Wietske Schober

Henk Kieft

Eline Vrancken

Aaron Migchels

DATUM

30 april 2021

KAW

Groningen Kattenhage 1 9712 JE GRONINGEN | Postbus 1527 9701 BM GRONINGEN

www.kaw.nl +31 88 529 0000 | info@kaw.nl

Koöperatieve
Architekten
Werkplaats